

Bradul

ORGAN INDEPENDENT — CULTURAL, ECONOMIC SI DE INFORMATII — DIN VALEA CRISULUI ALB

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET
REDACTIA SI ADMINISTRATIA:
BRADABONAMENTE: 100 lei anual, 6 luni 60 lei
Institutiuni si banci 150 lei
Muncitorii minieri si muncitorii agricultori 50 lei

APARE IN FIECARE JOI

Redactor responsabil: G. E. CAMBER

Bradul

în plină desvoltare

Lucrările de indiguierea Crișului și a fluviilor săi pe teritoriul orăgelului nostru; lucrările de construcție a spitalului Casei Cercaule, a Cazarmei Batalionului 11 V. M., construcția birourilor Soc. „Mica”, lucrările de construcție în acest an a vre 30 de case particulare; Afluența a sute de muncitori pe cări aceste lucrări i-a atras pe piața Bradului; Podul de metal peste Crișul Alb a căruia construcție este încă în stare de proiect; plăcuțele de pavare în piatră cubică a străzii „A. Iancu” toate îndreptățesc titlul acestui articol și mă îndrătuiesc să prevad în curs de 15 ani în locul târgului cu noroi păcătos ce-l caracterizează, un oraș.

Intradevăr digul Crișului, după cât se vede chiar din lucrările de până acum va fi numai de un real folos brădenilor ci și o lucrare ce va înfrumuseța mult orașul nostru.

Pe deasupra lui se vor plimba viitoarele generații brădene fără să mai poarte grija indundațiilor, pe cări noi cel cări am trecut prin podurile caselor panica dela Crăciunul anului 1925, nu le vom putea uita. Dacă aceasta se va înfăptui cum nădăduim — sănătatea și avutul cetățenilor vor fi asigurate, iar primarul Ion Bocăescu pentru hotărârea, munca, perseverența și încăpăținarea sa pentru binele acestui oraș va binemerita dela viitorii brădeni ce vor trebui să lege de numele său această mareajă înfăptuire.

Cazarma ce cu concursul Primăriei și a Soc. „Mica”, Bat. 11 V. M. o ridică în fața gării va fi o clădire demnă de scopul cel va îndeplini și în aceeași vreme o garanție că nu

vom mai putea fi privați de dreptul de a avea armată la Brad.

Spiralul va aduce la Brad trei doctori și va adăposti și vindeca bolnavii regiunii noastre cări astăzi sunt condamnați la 2 ore de drum cu mașina până la Deva ceiace numai bine nu le face.

Pentru opera de construcție a orașului nostru să fie bine îndreptată și condusă se cere edililor noștri în frunte cu primarul mai multă grijă și atenție în ce privește autorizațiile de clădire a particularilor. Nu se poate d-lor edili să autorizeze clădiri ca formă și poziție în așa fel încât să sfideze orice simț de estetică și simetrie a trecătorilor ce ne viziteză din ce în ce mai mult. — Mai ales se cere această grijă în cartierele ce vor deveni plin centru în curs de cățiva ani.

Că nu aveți un plan edilitar, acesta nu este o scuză, dimpotrivă. Un oraș care în acest an numai face o lucrare ce costă 6 mil. 800 mii, nu este permis să nu aibă un plan edilitar, tocmai cum nu-i este permis să nu aibă o hartă. — Cu mai multă grijă chiar și fără acestea să ar putea remedia răul, punându-se autoritatea primăriei drept pavaza a ceiace este bine și frumos atât pentru oraș cât și pentru proprietari și înfruntând sim'ul de rapacitate al proprietarilor cări profitând de toleranța autorităților au îngustat în câteva locuri străzile până la 2–3 metri.

Încrezător în opera de ridicare a Bradului mi-am permis să arăt și aceste lacune dar numai din convingerea că atragerea atenției ce fac va fi un motiv de îndreptare a lucrurilor.

M. Frunză

Iată pentru ce revoluțile pornite de Horia, Cloșca, Crișan, Ecaterina Varga „Doamna Munților”, Avram Iancu „Regele Munților” și sângeroasele evenimente dela Zlatna și Beiuș, din 1918–1919 au putut fi atât de nemiloase și au putut lăsa urme neșterse în istoria luptelor pentru muncă, cinstă și legalitate în primul rând și în al doilea rând pentru realizarea visului milenar, pentru a-ne înfăptui cu un ceas mai devreme România-Mare.

Azi când specula nemaipomenită băntue aceste ținuturi, când bieții Moți au ajuns să nu aibă nici doi Lei de sare, eu ca fiu de moț, din târgușorul Zlatna, — cunoscut în istorie „baie de sânge” — deși venit pentru odihnă și recreație, am crezut de datorie să pornesc o puternică acțiune de a șterge odată pentru totdeauna caracterul artificial unguresc din târgușoarele din Munții Apuseni, de a lăua industria și comerțul din măinile străinilor de neam, de credință și de sânge românesc, pentru a le trece în brațele vărujătoare ale Moților, lăudându-mi angajamentul solemn de a nu dezarma, până când nu vom reuși să realizăm idealul nostru milenar, astfel ca România din Tara Moților să aibă de lucru și pâine și să inceteze de a mai cănta plângând:

„Munții noștri aur poartă
Noi căsim din poartă'n poartă”

Iată în câteva cuvinte planul nostru încheie Dl Prof. Petringenaru-Moț interesante și înimoasele sale declarații. I. L.

Am aflat și comunicăm cu satisfacție că:

— Dl. Inginer Virgil Damian s'a logodit cu D-șoara Voichița Radu. Le urăm noroc și fericește deplină!

— La Buteni s'a serbat nunta D-lui Dr. R. P. Cioflică, avocat, cu D-șoara Florica Crișan. A participat tot ce Butenii a avut mai select, într'un cadru ales și plin de bună dispoziție. Mult noroc!

— Dl. Avram Haneș, fiu al Hărțanului și fost eminent elev al liceului din Brad, și-a luat doctoratul în medicina veterinară. Il felicităm și-l rugăm să nu uite că datoria sa cea mai înaltă este să vie și să rămână în mijlocul satelor de unde a plecat și a căror ridicare economică îl reclamă.

— A apărut și s'a comunicat celor interesați decretul de exproprierie a teritoriilor necesare indiguierei Crișului la Brad.

— Spitalul din Brad se va termina până la toamnă. Unul dintre medicii acestuia va fi Tânărul și distinsul fiu al D-lui prof. Mihu din Deva, Dl Dr. Mihu.

— Vânzătorii de zarzavaturi de pe piața Bradului, din cauza speculei ce-o fac privitor la prețurile mărfării lor — care e mai scumpă decât în București — au fost exemplar amendați de către autoritatea judecătorească locală. Pentru acest gest de protecție a populației, n'avem decât cuvinte de mulțumire.

— Străzile principale ale Bradului zilnic sunt stropite de căte două ori. Astfel pericolul semnalat în numărul precedent a dispărut.

— Publicul a înțeles rostul important al excursiilor și a participat în număr foarte mare la „Târgul de fete” de pe muntele Găina. A fost o bună dispoziție generală cum rar s'a mai văzut. Nota discordantă a acestui admirabil tabou a fost doar căsitoria, pe care localnicii acelei regiuni au practicat-o și încă într-un mod prea insistent. Credem că în viitor se vor lua cuvenitele măsuri.

— În urma ploilor căzute în săptămâna trecută, recolta de cuceruz este salvată.

— Indiguierea Crișului se continuă cu mare iudeală, astfel că într-un timp foarte scurt ne vom putea plimba pe acest discret trotuar.

ACTIUNEA

pentru ieftinirea traiului în Munții Apuseni

Declarațiile dlui prof. I. R. Petringenaru — Moț inițiatorul mișcării.

Specula nemaipomenită ce se face cu articolele de prima necesitate în general și în special în ținuturile de dincioace de Mureș, a determinat pe fruntașii vieții publice din istoricul târgușor Zlatna, jud. Alba, să pornească o acțiune energetică pentru înfrânarea speculei pe de o parte iar pe de altă parte a procura de lucru și prin aceasta pâine Moților din Munții Apuseni.

In acest scop, din inițiativa D-lui Prof. I. R. Petringenaru-Moț, fost deputat, fiu al Zlatnei, se proiectează înființarea unei centrale cu titlu „APROVIZIONAREA MOTILOR” cu sediul în Zlatna și cu filiale în toate comunele din Munții Apuseni.

Un grup financiar, reprezentat prin Dl Dr. Paraschiv Licărețu fost deputat și prefect, avocat în București va finanța această acțiune, cu un capital de cinci zeci milioane.

Pentru realizarea acestui scop Sâmbăta în 27 Iulie a. c. s'a ținut la Primăria Zlatna o întunire a cetățenilor din plasa Zlatna, unde Dl Prof. Petringenaru-Moț și-a desvoltat

conferința sa despre „Criza generală, originea, cauzele și remedierea ei prin cooperatie”.

Reprezentantul gazetei noastre apreciind importanța acestei acțiuni, a cerut lămuririile necesare inițiatorului, înimosul luptător cooperator Dl Prof. I. R. Petringenaru-Moț, președintele Ligii generale a meseriașilor din Ardeal și Banat și profesor la cursul special dela Școala Superioară de Arte și Meserii din Timișoara

Conferențiarul a declarat:

Poporul românesc în general și Moții noștri în special, în urma crizei generale, a ajuns că tot ce are de vânzare să nu aibă nici un preț și tot ce are de cumpărat să plătească cu zece prețuri.

Locuitorii din ținuturile Munților Apuseni sunt toți breslași, muncitori minieri, fiind nevoiți să-și procure cerealele și toate articolele de obște necesare din comerț.

De sute de ani o droaie de străini priăși pe aceste platouri au speculat și speculează și azi poporul românesc, din aceste regiuni, în modul cel mai neomenesc.

=DE-ALE PLUGĂRIEI=

Roitul

(Urmare)

Prinderea roilor

Am amintit în numărul trecut al Zarandului, că roii se aşeză de cele mai multe ori pe pomi, mai rar pe ziduri și rar de tot pe pământ. Ori unde s-ar fi aşezat, trebuie să ne grăbim să-i prindem, căci altfel se duc în altă parte. Roii primari stau mai mult ca cei secundari, dar nici aceştia nu rămân mai mult de o zi pe locul unde s-au aşezat.

Pentru prinderea roilului trebuie să avem o roiniță, adică o coșniță mai largă la gură și mai ușoară. Sunt fel de fel de roinițe, unele mai practice ca altele. Roiniță să fie foarte curată și lipsită de miros greu, căci albinele iubesc curătenia și mirosul placut. Dacă avem la îndemână mătăcină (iarba stupupului) e bine să frecăm roiniță pe din-lăuntru cu această buruiană, iar dacă nu avem, atunci stropim cu puțină apă îndulcită cu miere sau cu zahăr. Stropirea roiniței cu apă îndulcită nu-i neapărat trebuincioasă.

De cele mai multe ori roial se aşeză pe o ramură mai subțire a pomului; în cazul acesta prinderea lui este foarte lesnicioasă, căci nu avem decât să ținem roiniță cu gura în sus sub ramură, cu o mână, iar cu cealaltă mână scuturăm craca dintr-o dată. Albinele cad în roiniță. La caz că roialul s-a aşezat prea sus ne folosim de o scară dublă, sau de un țepoi cu trei coarne între care roiniță se îmbucă bine. E lipsă în cazul aceasta de doi oameni: unul se urcă în pom, celalalt ține roiniță.

Când roialul se întinde pe trunchiul pomului, sau pe o cracă mai groasă, atunci sau aşezăm roiniță deasupra albinelor și le silim cu ajutorul fumului să intre în ea, sau ținem roiniță dedesubt și le măturăm cu grije, cu o pană de găscă îmuață în apă cu miere. Din aceste două mijloace ne folosim de cel care ne vine mai ușor. La fel lucrăm și când albinele s-au aşezat pe un zid.

Dacă roialul s-a aşezat pe pământ nu mai avem lipsă de roiniță, ci luăm o coșniță și o aşezăm deasupra lui, apoi silim albinele, cu ajutorul fumului, să intre toate în ea.

Oricum am prins roialul, îndată ce albinele au intrat în roiniță, acoperim gura roiniței cu o pânză albă și curată, apoi întoarcem roiniță cu gura în jos și o aşezăm pe pânză în apropierea locului, pe care s-a aşezat roialul, la umbră. Ridicăm puțin roiniță dintr-o parte, ca să poate intra în ea albinea, care au rămas afară. Acestea vin chemate de semenele lor din lăuntru, prințună băzăit, pe care-l fac mișcându-și aripile și pântecele. Cum învățăți cred, că albinea se înțeleg cu ajutorul antenelor (cornițelor), din care ar porni un fel de raze nevăzute și neînțelese de noi.

După apusul soarelui luăm roiniță și golim stupul în coșniță care îi va sluji ca locuință de aici înainte. Mulți stupari duc roialul în pivniță și-l țin până

dimineață. Nu-i rea nici aceasta practică, dar mai bine este să golim albinele din roiniță încă în seara aceleiași zile. Am cunoscut oameni, cari țin roialul câte 3–4 zile în roiniță. Aceasta este o mare greșală, căci albinele se apucă de lucru în roiniță și pierd zilele și orele în zadar.

Roii prinși îi putem pune în coșnițe primitive (țărănești) sau în coșnițe sistematice. Nu știm de ce șimt un fel de amărăciune în suflet, de căte ori aud, că la coșnițele primitive le mai zice și țărănești, fiindcă sunt folosite de țărani români. Tare aș vrea să vadă vreme, când să putem zice, coșnițe sistematice sau țărănești, aşa cum este în alte țări!

In coșnițele primitive nu avem alt lucru de făcut, decât să strămutăm albinele din roiniță în ele și să le aşezăm la locul, unde vor rămâne pentru

totdeauna. În coșnițele sistematice trebuie să punem înainte câteva ramuri cu faguri artificiale (făcuți cu mașina), sau cel puțin începuturi de faguri artificiale. Numărul ramelor se socotește după mărimea roilor. De obicei 4, 5, sau 6 rame ajung. Nimic nu ne împiedică să punem toate ramele. Cel mai bun lucru ar fi dacă am umple toate ramele cu faguri până jos; nu toată lumea are însă puțină să facă acest lucru, de aceea este destul să punem o singură ramă cu faguri până jos și în celealte să punem numai începuturi de faguri. Începutul de faguri e neapărat trebuincios, ca să arătăm albinelor, de unde și în ce chip să pornească la lucru, ca să nu se întâmpile, cum am văzut de multe ori, că albinele să clădească fagurii de acurmezișul ramelor, în care caz avem un stup primitiv într-o coșniță sistematică. Se repetă în acest caz povestea țiganilor cari și-a ridicat corturi în casele de cărămidă făcute de stăpânire.

(va urma)
Prof. Martin Ioan

Cronica medicală.

Otrăviri

Nu ne-am fi început cronica noastră cu acest subiect, oarecum funebru, dacă nu am ști că de multe ori, otrăvirile nu se fac de bună voie, ci foarte adesea dintr-o greșală, sau vreo împrejurare nenorocită.

Otrăvirea se produce în mai multe feluri: prin orice substanțe medicamentoase, luate în cantitate mare, chimice, sau mâncăruri striccate.

In cazul unei otrăviriri, vom avea de procedat într-un mod foarte simplu, dar eficace. Vom scoate mai întâi otrava din organism și apoi vom căuta să neutralizăm efectele otrăvirii. O spălătură a stomacului e cea mai indicată, pentru că otrăvitul să verse otrava. Tot pentru că se elimină otrava din stomac, prin vărsături, va lua 2 grame de pulbere de ipeca, însoțite de un pahar cu apă caldă. Purgativele sunt bune, excludând uleiul de ricin.

In ceeace privește combaterea efectelor otrăvirii, aceasta se poate face printr-o neutralizare (a face fără efect otrava din organism) și printr'un antidot (contraotravă). In primul caz se întrebuintează următoarele substanțe, ce se vor administra otrăvitului: 3 – 4 albușuri de ouă la un litru de apă; lapte (la otrăviri cu ciuperci); hipermanganat de potasiu (la otrăviri prin morfină); tanin.

Ca antidoturi, vom da câteva, privitoare la otrăvirile clasice. Deoarece organismul trebuie să fie pregătit ca să primească aceste antidoturi (contraotravă), doza lui va fi fixată de medic. Antidotul la otrăviri cu ciuperci este următorul: 300 gr. apă amestecată cu oțet, untdelemn, sau 20 picături acid clorhidric. Se va lua în trei rânduri, la interval de 5 minute. Se vor face injecții de eter. Purgative: 40 gr. uleiul de ricin.

Antidotul otrăvirii cu acid fenic, este următorul: în 750 gr. apă, 30 gr. sulfat de sodiu. Va lua un pahar la fiecare cinci min.

Antidotul otrăvirii cu arsenic (sorici-oaică) este acesta: în 500 grame apă punem 15 gr. de hidrat de sexquioxid de fier. Otrăvitul va lua la 3–4 minute căte un pahar. I se poate da în locul acestui antidot, magnezie, în doze mari de 40–60 gr.

Antidotul la o otrăvire cu fosfor este acesta: în 50 gr. de apă, 0,50 gr. sulfat de cupru. Se va lua de 4 ori, în interval de 15 minute.

Antidotul la o intoxicație cu sublimat. 15 albușuri de ouă la un litru de apă; untdelemn, lapte, bicarbonat de sodiu, sau magneziu

Antidotul la o otrăvire cu morfină. este acesta: va lua intern, în 100 gr. apă distilată 0,01 hipermanganat de potasiu. O lingură la 5 minute, după care va bea multă apă. Ca măsură generală nu va fi lăsat otrăvitul să adoarmă.

Dr. C. Theodoru

Adevăratul
VICHY ROMÂNESC

M A T I L D
Domnitorul tuturor Borvizelor

A SOSIT! A SOSIT!

Apă minerală din
VÂLCELLE

ELOPATAKI
ISVORUL ELISABETA
Depozitar SIGISMUND KUGEL BRAD

10

Cimitir.

Plângere, spânzurăt, un clopot

Răspândind miros de ceară

Pe întinderea amără

Plângere spânzurăt un clopot...

Crucile de lemn, stâlcite,

Largul cîmpului presară,

Și adânc te închioară

Crucile de lemn, stâlcite...

Adierea de tămâie

Suflă'n crengi de prun cernite;

Luna, lacomă, înghită

Adierea de tămâie

Radu N. Beligan

Festivalul Premiului literar al Bradului

O localitate se cinsteste singură prin interesul ce-l poartă manifestărilor intelectuale sau de cultură. și dacă aceasta e un adevăr chiar pentru centrele mari, — e cu atât mai adevărat pentru micile localități.

Bradul — centru mic din punct de vedere a populației, dar mare prin realizările sale pe tărâmul național, economic și cultural, — n'a desmîntit nici în trecut credința sa, în adevărul amintit mai sus. Poate chiar, — îmbolbit probabil de un sentiment puternic de conservare națională — comuna noastră a arătat în trecut și mai mult interes și căldură pentru orice manifestare aleasă, pornită din dorința unei propășiri literare sau culturale românești, pe aceste plăuri. E deajuns să amintim entuziasmul cu care erau îmbrățișate de către societatea intelectuală a comunei noastre toate manifestările „Astrei” sau ale „Asociației române pentru teatru”, a cărui amintire e păstrată vie până astăzi încă și face parte din patrimoniul prețios al tradiției locale.

Dacă însă — în unele privințe — avem nostalgia trecutului, mai cu seamă pentru spiritul idealist care însuflețea acest ținut, — nu voim prin aceasta să aducem o critică timpurilor actuale. Pricepem că condițiile de viață ale generației noastre, schimbându-se, nici felul nostru de a simți și reacționa în fața unor manifestări similare celor din trecut, — nu mai poate fi același. O doză de scepticism, de indiferență, la unii chiar de deprimare — și apoi un sentiment de mai multă siguranță a condițiilor noastre naționale din prezent, au pricinuit la mulți dintre noi o închircire, sau cel puțin un fel de anestezie, a porنوilor insuflate de idealism, sau de cultul... mai abstract, al frumosului. Căci, suntem convinși că nu principerea pentru astfel de manifestări ne lipsește; d'inpotrivă.

Oricum ar sta însă lucrurile, trebuie să recunoaștem că nu pot decât regreta, acum, aceia dintre noi, pentru cari participarea la festivalul de Duminică seară au socotit-o drept o osteneală prea mare, ca să o suporte.

Cu atât mai mulțumiți vor fi — suntem siguri — acei cari au luat parte la aleasa manifestare de artă, sus amintită, printre cari chiar concetenții noștri de altă naționalitate n'au rămas în ultimul rând pentru a aduce încurajarea materială și morală inițiativei de cultură românească, care era la baza festivalului dat.

Dacă ne-am îngăduit să insistăm ceva mai mult asupra acestor reflecții, în rândurile acestea cari voiau să fie numai o dare de seamă asupra programului acelui festival, pricina este că impresiile și gândurile noastre au fost împărtășite de cei mai mulți din participanții la serbarea de Dum., și credem că sensul reflecțiilor făcute depășește importanța unui eveniment de o singură seară.

Rostul festivalului care a avut loc în Brad, Duminica trecută, e destul de bine cunoscut pentru a nu mai fi nevoie să insistăm asupra lui. De altfel dl ing. Gh. Minovici, prin câteva cuvinte limpezi și precise, spuse la începutul seratei în numele comitetului format pentru constituirea „Premiului literar al Bradului”, ni l-a lămurit suficient și convingător.

Poetul Aron Cotrus, care a recitat cu măestrie versuri din cele mai caracteristice creații ale sale, nu are nevoie de elogiile noastre, pentru felul său neasemuit de interpretare. Pentru poetul consacrat al Ardealului, pentru animatorul figurii legendare a eroului de la Albac, pentru unul din cei mai mari și originali poeți cari au ilustrat literile românești, aprecierile noastre ar putea însemna, mai curând, o scădere. Pentru acei cari au avut fericirea să-l asculte, amintesc numai două titluri: „Două zeci de ani” și „Un voinic flăcău trecea...” din ciclul „In Robia lor”. Cine a auzit versurile acestea, mă va înțelege.

Despre marea artistă, care este pianista Elisabeta Cotrus, ce să spunem? Oricât de sus ne-am prețui pe nici și localitatea în care trăim, trebuie să recunoaștem că concursul generos adus cu atâtă desinteresare cauzei noastre, de o artistă de valoarea d-sale, nu poate fi în deajuns de prețuit și va rămâne totdeauna o mare cinstă, ca și o mare delectare de artă pentru publicul din Brad. Nu ne e dat nouă, modești cronicari, să facem elogiu artei d-sale. Succesele puternice repurtate de d-sa în ultimii ani, în cele mai multe din metropolele culturii mondiale, aprecierile entuziaste ale criticii muzicale, apărute în cotidașele din centrele de artă cari au auzit interpretarea superioară și puternic originală a marii noastre pianiste, ne scutesc a mai adăoga ceva. Paris și Cairo, New-York și Milano, București și Veneția, Varșovia și Cleveland (U. S. A.) au consacrat pe rând talentul unic al neașteptatei artiste, care a reprezentat cu deosebită strălucire numele națiunii noastre în numeroase țări, din trei continente.

Bucătile interpretate de d-sa la festivalul de la Brad aparțin celei mai dificile muzici clasice. Numai adevărății cunoscători — și de sigur Bradul, cu toată modestia lui, numără destui — au putut aprecia în deajuns tehnica prodigioasă și toate finețele de interpretare ale marii pianiste. De altfel e în de obște cunoscut că *Parafrasa de concert* a lui Schulz-Evler: „Auf den schönen, blauen Donau”, cât și „Balada” h-moll de Liszt, executate de dna Elisabeta Cotruș la festivalul de Duminică, sunt bucați rezervate numai interpretilor de primul rang, iar „Scherzo” de Chopin, deși mai cunoscut, rare ori se poate auzi într-o interpretare atât de nuanțată, viuă și plină de grație subtilă și în același timp delicioasă, ca la concertul de Duminică.

Un gest de o delicateță și atenție, mișcătoare din partea renumitei artiste a fost *auditia suplimentară* pe care — la rugămintea cătorva iubitori de muzică înaltă — d-sa a acceptat cu multă bunăvoie să o deie, cu același program ca la festival, adăugând încă unul din giuvaerele muzicii clasice: celebra sonată cu „fuga” (op. 110) de Beethoven, — una din cele mai grele și puternice sonate ale genialului compozitor.

Concertul d-nei Elisabeta Cotruș va rămâne, de sigur, cel mai de seamă eveniment artistic, în localitatea noastră, pentru mulți ani de acum înainte, și va lăsa tuturora cari l-au ascultat o amintire neștearsă.

O contribuție prețioasă la întregirea programului a dat orchestra batalionului 11 V. de M. din localitate,

care — sub conducerea pricepută a dlui căp. Mușetescu — deși în formă redusă, s'a distins prin preciziunea execuției bucăților alese.

G. M.

Adevăruri crude

Vajnicul ziar naționalist „Universul”, apărătorul și îndrumătorul de fotdeauna al drepturilor legitime și al măndriei Românilor, prin pana distinsului și curagiosului său director, dl Stelian Popescu, fost ministru al Justiției, publică un articol de fond „In vremea lichelismului și a ipocrizei” — ceeace în limbajul popular înseamnă „In vremea lingurii și a fățurniciei” — în care arată aceste boli sufletești, de care suntem năpădiți, în toată golicina lor putredă.

Cei și răscetiți rândurile de mai jos cari fac parte din articolul mai sus citat, și veți rămânea uimiți de relele de cari suferim, fără ca cineva să încearcă vindecarea sau disrugerea lor:

„Spuneam altădată că a dispărut frâna morală care stăpânea și pe conducători și pe conduși, și că în această lipsă de frâna morală trebuie căutată cauza tristului spectacol pe care-l prezintă viața noastră publică de azi.

Dar afară de frâna morală, a mai dispărut ceva care forma bariera a tot-puternicie bunului plac, de ori cât de sus pornea, și care păstra pentru neamul românesc și pentru jara meritul întreg al propășirii și al căstigurilor morale în toate domeniile: a dispărut mândria și independența bărbăților noștri politici și s'a întronat lichelismul și ipocrizia.

Au fost în trecutul nostru nenumărate cazuri când s'a simțit nevoie de această mândrie să se manifeste, și ea și-a făcut datoria cu deplin succes. Fără a cerceta trecutul prea îndepărtat și numai în cadrul istoric al României constituționale, întemeiată la 1866, se găsesc exemple de demnitate, de mândrie, care au dat Cezarului ce e al Cezarului, dar au și înțuit să păstreze intact domeniul drepturilor suverane ale poporului și neatinse prestigiul, libertatea și răspunderea conducerii politice în patrimoniul acelora căror li se cuvenea prin drept constituțional.

Azi viața politică a fost sintetizată în formula: o turmă și un păstor. Turmă docilă, turmă linguritoare, turmă fără caracter, fără capacitate, fără demnitate și fără cinstă — și un păstor care a judecat-o ca atare, și ii denunță păcatele, *arbi et orbis*.

Și de nicăieri, din nici-un colț al țării, nu s'a ridicat vreun glas de protestare. Cu spinarea încovoiață, cu privirea la pământ, turma s'a închinat, a binecuvântat cerul ca să nu i se întâmpile ceva mai rău decât atât și a confirmat judecata severă care i s'a făcut.

Nu era mai rău pe vremea robiei turcești, când puterea se cumpăra cu bani storsi din sudoarea poporului, iar cumpărătorii primeau cu față senină picioarele în spate, ale -atot-puternicului vânzător.

Si când așa sunt oamenii politici și când nici reacțiunea din massele profunde ale poporului nu se vede, cum să nu fim pătrunși de indoială, cum să nu ne temem de ziua de mâine, când nici păstorul nu dă semnul nici unei reacții?

Se bucură unii — democrați ipocriți și profitori ai democrației — că li s'au dat asigurări că nu se institue în formă legală, dictatura!

Ipcriji! Ei știu bine că nu forma legală a dictaturii, cu răspundere oricât de rea ar fi, e cea periculoasă, ci forma nemărturisită, aceea care trăește grație inteligenței unuia și a lingușirii și lichelismului celorlalți.

Dictatura pe față? Dar ea are și merite — cum e în Italia, Turcia, și riscuri — cum e în Rusia, pentru acel ce-o practică. Această dictatură fățușă asigură totuși poporului, în cadrul unor norme impuse, dar definite, o libertate de acțiune, o posibilitate de propășire și ordine morală.

La adăpostul dictaturii deghizate însă, răii stau la pândă și ascunși sub mantia dictatorului se imbată că pot cu săngele poporului.

Dar va venii oare și ziua măntuirii?

Cu toată desnădejdea noastră, preadânci sunt rădăcinile acestui neam, ca el, stejarul falnic de eri, să fie doborât și să nu vedem reacțiunea care să măture lichelismul, dar mai ales ipocrizia, care stăpânește viața publică a acestui neam în ziua de azi”.

Frumușeți cări dispar

Cu sufletul strâns și cu ochii aproape înăcrimați privesc către locurile a căror pitoresc dispare din zi în zi, pentru a face loc utilului și practicului.

Imărmurit de tristețe stau și contempez malurile Crișului, cărora li se răpește tot ce aveau mai fermecător: Copacii bătrâni decând părinții și bunicii noștri, la umbra cărora ne-am jucat, am învățat și ne-am aşezat hainele spre a face baie, pe când eram studenți la gimnaziu.

Câte amintiri vesele — și triste poate — de-ale noastre nu sunt legate de cutare sau cutare copac de pe malul Crișului sau din alei.

Dacă aș fi avut un aparat fotografic n'aș fi lăsat nici un colțisor, din aceste locuri cări dispar, nemortalizat.

Amintiți-vă splendidul tablou ce vi se înfășa ochilor — măngăindu-i pentru urătenia ce fuseseră obligați să reînă prin oraș — privind pe Criș în sus, de pe Pod.

Căți prieteni, în fața acelui desfăștor tablou, nu vor fi avut ocazia să facă să renască sau să cimenteze dragostea lor.

Azi, abău au mai rămas câteva fășii din pânza acestui splendid tablou.

Iar dacă îți vei întoarce privirea pe Criș în jos, de pe acelaș pod, cu și mai multă durere vei observa cum țarmul drept, cu vegetația sa bogată, cu falnicii plopi și brazi, dispără, lăsând clădirile într-un cadru sărac și gol.

Durerea se transformă în silă, când intorcând capul puțin spre stânga, observi, în schimb, că infectele sandramale dăinuesc impudice și desgolite mai departe în același loc.

Și când te gândești că nu numai gusțul estetic dictă menținerea malului drept intact și distrugerea celui stâng, ci și simțul de dreptate.

Căci mă întreb eu, sunt oare mai vechi sandramalele infecte decât falnicii plopi, băzii

și sălcii? Cine deci a schimbat alvia râului?

* * *

Crișul își avea (și va avea încă) nebunile și furile lui, când într'adevăr nu-l pot iubi. Dar dacă își oamenii, — cări pretind că au rațiune, educație, etc., — își ies uneori din firea obișnuită, de ce nu i-ar fi fost permis și năvalnicului râu să-și verse necazul uneori, (adevărat, nu asupra celor virovași).

Cu toate acestea l-am iubit, în timpurile sale liniștite, căci a fost al nostru și eram ai lui. — Acum, prinț în chingi, cred că nu-l vom iubi, cum nici el nu ne va mai iubi: Părintele își ceartă, își bate chiar copilul, dar îl iubește; pe acelaș copil, un strein, nu-l ceartă, dar nici nu-l iubește, căci îi este indiferent.

Sortit și este însă omului să se obișnuiască și să se mărgăre cu toate — bune, rele. —

Mâine, abia ne vom mai aminti de cele de azi și vom povesti tinerilor că... Odinioară, înainte de anul 1935, în locul acestor ziduri — metereze — groase erau copaci măreți, la a căror umbră învățam și la a căror rădăcină ne scăldam.

Azi, când trebuie — fiindcă este necesar și util — să ne despărțim de aceste priveliști drăgi, sufletul meu — poate prea atașat naturii, pe care o iubesc fiindcă este de mii de ori mai sinceră decât omul — m'a îndemnat să scriu aceste melancolice reflecții.

Voca mea singuratică, tardivă și poate prea subiectivă, desigur că va fi acoperită, înbaștată chiar, de formidabilul și justificatul strigăt al mulțimii care cere și vrea apărarea bunurilor sale.

Sufletește, eu, însă, sunt deplin mulțumit că mi-am făcut datoria.

A. E.

Adunarea partidului liberal la Deva

Duminică 4 August a. c. s'a ținut în capitala județului Hunedoara adunarea partidului liberal din acest județ, prezidată de Dl. subsecretar de stat Mihai Constantinescu, omul care nu crăță nici un fel de oboseală pentru a face ca acest județ, care i-a devenit drag, să prospere și să progreseze.

Toți filii județului nostru înregimentați sub drapelul acestui partid, în frunte cu parlamentarii locali, au fost de față la această impunătoare adunare.

Regiunea noastră încă a fost reprezentată de Dl Dr C. Tisu, deputatul nostru, cu ceata sa de Petreni și Blăjăneni, în special. Din cauza greutății transportului, numărul participanților din ținutul nostru a trebuit să fie mult limitat.

Au vorbit toți fruntașii partidului din județ, făcând un rezumat al realizărilor întreprinse în prezența guvernare: Drumuri, școli, biserică, spitale, poduri și clădiri publice, etc.

O muncă într'adevăr rodnică, care le face cinste. Dacă ar dispara starea de asediul și cenzura am putea spune că guvernarea partidului liberal de azi este o guvernare normală.

Cei prezenți au putut atizi vocea caldă și cumpătată a harnicului președinte D. Mihai Constantinescu, care a expus câteva puncte, din programul partidului, ce urmează să fie

realizate. Cu aceeași dragoste frățească de totdeauna a voibit mulțimei, care, pentru interesul arătat acestui județ, pe drept cuvânt l-a răsplătit cu aplauze de mulțumire.

Laudă aducem și Dlui Prefect Miocu pentru părinteasca grije ce-o poartă fiilor județului ce-l administreză. M. B.

Interesul D-voastră!

Dacă dorîți să aveți imprimante

moderne și ieftine

adresați-vă la

Tipografia „Zarand” Brad

Uitați-vă interesul D-voastră
Cereți ofertele dela firma noastră!

Știri:

— Anglia privește cu prietenie Abisinia, ceea ce dă de gândit Italiei cum și tuturor celorlalte țări. Căci închipuiri-vă răsboiu între Italia și Abisinia încîns. Imediat Anglia va lua partea Abisiniei, altele vor ajuta Italia și focul va cuprinde iarăși lumea întreagă. Exact cum a fost în 1914, când Rusia a ajutat pe Sârbi. Dacă urmele fostului războiu mondial: săracia n'ar fi încă mai tari, războiul ar fi deslășuit.

— Deocamdată efectele războiului: moarte, sunt înlocuite prin încurările din China, provocate de revărsarea râurilor și lacurilor. Mii de case sunt distruse, iar locuitorii lor înecați.

— Intre orașul liber Dantzig și Polonia s'au ivit mari neînțelegeri. Sunt temeri că Dantzigul se va realipi Germaniei. Iată recompensa pe care Polonia o primește din partea Germaniei, pentru „curtea“ ce i-a făcut-o de curând, în dauna noastră.

— Credem că aceeași recompensă

să o va primii Polonia și pentru amicitia ce caută să lege cu dușmanii noștri din Ungaria și Bulgaria.

— Egiptul a fost bântuit de-o năpraznică furtună, care a făcut stricăciuni mari clădirilor.

— Milioane grele s'au cheltuit cu plimbările delegaților noștri prin streinătate la diverse conferințe, fără vreun rezultat pozitiv. De aceea guvernul a interzis orice plecare de comisiuni sau delegații în streinătate. Cel puțin așa se spune într'o decizie ministerială. Că aceasta se va aplica sau nu, D-zeu știe.

— Ministerul finanțelor a hotărât mutarea funcționarilor minoritari dela frontiere și înlocuirea lor cu Români. Lăudabilă măsură în special la vămi, unde streinii cari intră în țară rămâneau surprinși că dânsii vorbesc mai bine românește decât funcționari români cari fi perchezitionau.

— Ziarul „Universul“ duce o serie de campanie, pentru descoperirea unei noi afaceri frauduloase: Concesionarea perimetrelor petrolifere. — Chestă Skoda și cea a devizelor nu s'au închis încă și alta-i ia locul.

— Înalta Curte de Casătie a admis recursul generalului Dumitrescu, judecat pentru neregulile dela jandarmerie.

— În „Universul“ din 6 August a. c. sunt publicate condițiunile de admitere în Institutul Superior de Educație fizică din București.

— La Arad face mare vâlvă faptul că Episcopia ort. rom. a hotărât cumpărarea hotelului „Crucea albă“ din Arad. Oare pentru ce atâtă vorbire în jurul unui fapt divers?

Căutăm
pentru cumpărare o
mașină de scris
„Portable“. Ofertele la
librăria „ZARAND“ Brad.

— Un grup de călușeri români a luat parte la concursul de dansuri organizat la Londra. Grupul compatrioșilor noștri a fost bine primit și mult apreciat. Reviste engleze se ocupă pe larg de dansurile românești, publicând câteva fotografii alese.

— S'au împlinit 18 ani dela victorioasele noastre bătălii date la Mărășești.

— „Universul“ din 6 August a. c. a publicat numerile obligațiunilor, împrumutului de înzestrare a țării $4\frac{1}{2}\%$ din 1934, ieșite la sorți, căștigătoare a premiilor, la tragerea 3-a.

— O echipă de studenți hunedoreni, dela Universitatea din Cluj, legionari harnici și dormici de-a contribui și dânsii la ridicarea morală și materială a satelor noastre, au început în comuna Tămășești, lângă Zam, să fabrică, cu brațele, cărămizi spre a construi o biserică. Aceeaș lucru îl indeplinește și-n alte localități din țară, mii de studenți-legionari.

Ne bucurăm mult că putem da această informație, din care se constată că sunt studenți hunedoreni cari fac cinste județului nu ca cel cu tangourile și carioca.

— În Brad și Crișcior — sub comanda Dlor avocat Remus Gabăr și Coriolan Gombos — s'a inceput organizarea străjerilor. Proxima ședință — la Brad — se va ține duminică 11 August a. c. orele 8 dim., iar la Crișcior în aceeași zi la ora 3 p. m. Toți copiii dela 7 ani împliniți până la al 18-lea an, sunt obligați să se prezinte la aceste cursuri, altfel vor suferi pedepsele prevăzute de legea O.E.T.R.

Rezultate sportive

Mica (Brad) — Iancu Corvin (Hunedoara) 5:1

Mica (Brad) — Iancu Corvin (Hunedoara) 4:1

Pentru Cupa „Valea Crișului“.

Juventus (Brad) — Ponorul (Văța de Jos) la Brad 3:3. Arbitrul d. Moga, Belu.

Halmagiu — Șebeș 1:1 Arb. E. Gădăli.

— Duminică 11 l. c. tot pentru cupă se va disputa un match de foot-ball între echipele Juventus și Halmagiu, în Brad.

— La Brad se dispută un concurs de tenis. Participă numai jucători din Brad. Rezultatele le vom anunța numai în numărul viitor, întrucât jocul este în curs încă.

De ce a venit o echipă regală la Tebea?

E o întrebare legitimă, pe care și-au pus-o mulți și îndeosebi cunoștorii satelor din Munții Apuseni. Tebea prezintă o viață socială ridicată, se zice și ca atare era mult mai necesar, să se fi trimes echipa într'un sat mai oropsit.

Obiecțiunea, întemeiată din acest punct de vedere, nu rezistă nici uneia din celelalte considerații, pentru care, Tebea a fost ales ca sat de muncă pentru o echipă regală. Si aci vom lăsări căteva din aceste considerații.

Tebea e un sat istoric, spre care se îndreaptă ochii tuturor acelora, cari trecând prin Munții Apuseni, cu afaceri, sau ca simpli vîlegiaturiști, vor să vadă locurile pe care s'au petrecut fapte mari. Dece atunci să nu vină o echipă Regală care aplicând metodele ei de lucru, cu elanul ei tineresc, să promoveze cu un dram viața socială actuală de aci? E un prinos de recunoștință, la mormântul Craiului munților.

Tebea e un sat fruntaș. Se poate. Dar Tebea trebuie să devină un sat model. Un sat dela care trebuie să ia pildă celelalte sate. Si dacă Tebea e un sat fruntaș, datorită vrednicilor ei conducători, a oamenilor harnici și a așezării fericite a satului, e un motiv mai mult, că într'un astfel de sat și cu astfel de oameni se poate lucra mai bine și mai mult. Pentru că, să înțelegem bine rostul echipelor. Ele n'au fost trimise din simplă făltărie, spre a se alege satele cele mai oropsite. Dacă am avea atâtia bani căci ne trebuie, am culturaliza pe cel mai oropsit sat. Am face palate de marmură și dispensar la fiecare casă.

Echipele Regale au fost trimise pentru altceva. Au fost trimise pentru cunoaștere și spre a face o muncă exemplificativă, vrednică de urmat. Nu tuturor satelor din țară li-se vor putea trimite echipe regale. Nu tuturor oropsișilor li-se poate veni în ajutor. Ceeace se caută a se face, nu e numai ce se așteaptă: vindecare, vindecare și iar vindecare. Dacă toți bolnavii din țară s'ar vindeca, alții s'ar îmbolnăvi și tot am avea bolnavi.

Un geam deschis atunci când trebuie pentru aerisire, un puț murdar curățat sau deadreptul infundat valorează cel puțin căt toate consultațiile la un loc. Înlături posibilitatea de îmbolnăvire și scapi de lupta cu boala.

Dar Tebea, oricăr ar fi un sat mai bun decât altele, el nu este totuși un sat deplin evoluat. Înainte i-se deschid posibilități noi, cari trebuesc promovate. De felul cum problemele satului sunt puse și urmărite, se pot convinge ceice au curiozitatea să se intereseze la fața locului.

S. Berbeniță

Imprumutul de înzestrare

Importanța imprumutului de înzestrare nu mai este astăzi contestată de nimene. Campaniile tendențioase și răuoitoare au încetat în momentul în care populația țării a putut aprecia cum se cuvine avantajile, cari sunt puse la dispoziția celor care depun sume. Ceva mai mult. Evenimentele politice, de ordin intern și mai ales extern, certifică grăja guvernărilor țării, de a înzestra armata, școala, satul și orașul românesc, cu ultimele expresii higienice și tehnice. Răsboiul bate la ușă și țara noastră nu trebuie să cadă pradă sigură evenimentelor care vor surveni. Școala trece prin mari greutăți, iar satul și orașul românesc se sbate în mizerie, lipsit de capitalurile necesare unei opere edilitare perfecte, fără de care bunele intenții ale guvernului ar rămâne ineficiente. Se pare că poporul român este deplin conștient de aceste lucruri și trecând peste micile sale greutăți și dă obolul său modest, pentru a scoate țară din marile greutăți în care se sbate.

Nu ne îndoim că cinstea și ordinea în care se fac operațiunile imprumutului vor să satisfacă pe toți.

(S. P.)

Cronica externă.

Scadența răsboiului

Se pare că scadența răsboiului se îndepărtează. Nu datorită conferințelor de pace, care ar fi ajuns la rezultate pozitive, ci datorită complicațiilor intervenite în politica internațională. Interesele contradictorii, care se anulează reciproc, paralyzează orice acțiune precisă, contribuind la haosul în care se sbate politica internațională. Conflictele internaționale, concentrate la început în jurul diferenței italo-abisinian, au început să se transpuie pe planuri diferite, completând conglomeratul de state direct interesate. În primul rând, cu toate că ministrul de externe al Angliei este dispus să facă concesii, nu se poate concepe că în momentul de față, să se ajungă la un compromis. Mussolini nu este dispus să facă acest compromis, înțelegând să treacă chiar peste Liga Națiunilor. Este lucru cert că dacă evenimente noi nu ar fi intervenit în Europa, Ducele ar fi început ostilitățile, ceeace nu înseamnă că transporturile de trupe au încecat. Ele au fost chiar intensificate în ultima vreme. În Europa situația se complică din nou. Restaurarea Habsburgilor, scontată ca un eveniment apropiat, este respinsă cu indignare de către Mica În-

țe. Este însă un lucru notoriu, că în cazul când nu se restaurează Habsburgii, Germania va intensifica acțiunea pentru Anschluss. Dacă s'ar încheia însă Anschlussul, s'ar începe în mod automat răsboiul franco-italo-german, care s'ar transformă fără îndoială într-o conflagrație mondială. Statele încearcă să pornească în răsboi numai cu șanse evidente de a fi invincibile. Situația este în momentul feță prea complicată, pentru a se putea trage șemenea concluzii. În Asia expansiunea japoneză continuă. Aproape toată Ch'na de nord este ocupată. Nici puterile europene și nici Liga Națiunilor nu iau atitudine, pentru a stăvili expansiunea niponă, care nu găsește altă opozitie decât aceia a populației chineze și a armelor roșii. Japonia anunță dealtfel, că nu va interveni și în conflictul italo-abisinian, complinând și mai mult lucrurile. Sovietele așteaptă desfășurarea evenimentelor, care la un moment dat, s'ar concretiza împotriva lor.

Răsboiul continuă să amenințe lumea, scadența se pare însă îndepărta de aceste complicații. El va îsbucni atunci, când statele și puterile își vor preciza atitudinea în conformitate cu interesele lor imediate. (S. P.)

Ruga la Marga

Fruntașa comună Marga din județul Severin a avut ruga obișnuită în ziua de Sf. Ilie. Mulțime de oameni a sosit în localitate pentru a asista la acest prilej de sărbătoare căruia îi mersese vestea, datorită ospitalității loccalnicilor că și farmecelor portului și dansului național.

Credem că toți cei prezenți au plecat mulțumiți de cele văzute și trăite aci printre mândri bănăjeni. Am admirat ospitalitatea și robustimea bănăjenilor simplu, dar pătruns de cele mai fine sensibilități, — grația negruțelor cărora le-a mers vestea, sufletul cald și inima deschisă a intelectualului bănăjan. Ce bucurie sufletească ar fi fost pentru noi dacă am fi constatat, că măcar o parte dintre doamnele și domnișoarele din loc și participante ar fi purtat frumoase costume românești!.. Credem că pe viitor Lugojencele lui Brediceanu și Mărgărenele din pătura cultă se vor atașa acestei dorințe unanime. Laudă destoinicului primar D-nul Jompan și tuturor celor ce și-au dat obolul la reușita acestei serbări. Străinii au plecat cu cele mai frumoase impresii și amintiri plăcute și vor ține apropiați de Marga și sătenii ei.

Augustin Iliesiu

Cronica internă.

Spre clarificări în partidul liberal

Frâmântările din partidul liberal, care amintă să trântească guvernul, nu au luat încă sfârșit. Dacă până în momentul de față lucrurile erau lăsate la voia întâmplării, situația a determinat o clarificare, care era neapărat necesară. Șeful partidului liberal, d. Dinu Brătianu, a somat președintele guvernului să accepte dizolvarea bisericuțelor și organizațiilor diferite din partidul liberal. D. Tătărescu a acceptat cu strângere de înimă dizolvarea grupării H, în care își avea majoritatea partizanilor, riscând astfel la diminuarea popularității și autorității sale. Dealulf nu numai partidul liberal simțea influență nefastă a acestor grupări, ci întreaga țară.

Se pornește la o clarificare în partidul liberal. D. Dinu Brătianu se declară pretutindeni democrat, convins. Poate că atitudinea aceasta e lăsată numai ca să puie „bețe'n roate” lui Tătărescu, totuși aceasta este turnura pe care d. D. Brătianu vrea să dea ultimelor măsuri.

S. P.

Scrisoare deschisă intelectualilor din jur

De câteva săptămâni, echipa noastră se găsește în comuna Tebea, cu rosturi pe care desigur le cunoașteți. Dorința noastră este de a lăsa contact cu intelectualii și satele învecinate, pentru a deveni într-un acord, să facem a radia și în jur cât de puțin din munca noastră, și cât mai mult din dragostea de țară și tărani, a Celui ce ne-a trimes pe noi.

În speranță că ne veți vizita cât de curând, spre a vedea lucrările și programul echipei și spre a se stabili eventualitatea unui program și pentru satul Dv. Vă așteptăm și Vă rugăm să primiți toată atenția noastră, pentru grija ce o purtați satelor Dv.

S. Berbeniță
Inspectorul echipei regale

Stiri de tot felul

— În ziua de 4 August s'au împlinit 16 ani decând armata română a ocupat Buda-Pesta. Nu uități această zi însemnată.

— Un avion german trecând peste teritoriul țării noastre fără să aibă permisiunea legală a fost sechestrat. După îndeplinirea unor formalități, a fost pus în libertate.

— S'au împlinit 100 de ani dela nașterea lui Gheorghe Pop de Băsești, marele român care a suferit temniță pentru că a subscris „memorandum — jalba — Românilor” dela 1894, pe care însă D-zeu I-a învrednicit să prezideze marea Adunare dela Alba-Iulia din 1918.

— Guvernul a dat dispoziții severe ca toate petițiunile primite la minister să fie rezolvate cât mai repede, iar rezultat să fie incunoștiințat potențul.

— I. P. S. Timotei Pitagoras Temelis a fost ales ca patriarh ortodox creștin al Ierusalimului.

— Gr. Dumitrescu, guvernatorul Băncii Naționale a României a demisionat din postul său.

— În Abisiniă (Africă) liniaștea nu s'a restabilit. Aceasta fiindcă nici una dintre țările ce se ceartă (Italia și Abisiniă) nu cedează dela punctul său de vedere.

— S'a descoperit în București, o mare afacere cu devize (hârtii de valoare în comerț). Niște belgieni ca să poată scoate din țară astfel de hârtii, fără ca să mai plătească taxele legale, au plătit cătorva români 25 milioane lei, ca să le procure hârtiile de liberă trecere spre străinătate. La urmă s'a constatat că permisiunile date erau false, astfel că belgienii au reclamat Parchetului. Cercetându-se, au fost arestați aproape toți cei amestecați în această hoție.

— Dr. I. Manolescu-Strunga, ministru al industriei și comerțului a demisionat. Deocamdată ministerul este condus de dl. dr. Costinescu.

— S'a împlinit un an dela moartea generalului Hindenburg.

Curiozități

Capitala sinuciderilor

Budapest a fost din totdeauna orașul cu cele mai multe sinucideri.

De curând, ambulanța municipală a înregistrat într-o singură seară, în interval de 2 ore, 23 de tentative de sinucidere. În trei cazuri, moartea a fost instantanee și în 11 cazuri, îndivizii sunt în stare gravă.

Se pare că viața nu este prea agreabilă în Ungaria, dacă încearcă atât de mulți să evadă.

O viață aventuroasă

Se anunță din Londra, moartea lui Sir Claude Champion la Crespiigny, la domeniul său din Malden.

Viața sa a fost plină de aventuri, în cursul cărora a înfruntat adeseori moartea. El a fost considerat în Anglia ca un d'Artagnan și un erou de roman, pentru că a știut în totdeauna să iasă din cele mai disperate situații. El avea picioarele schilodite, dintr-o căzătură din balon, brațele fracturate de trei ori, în cursul unei expediții de vânătoare, 3 coaste rupte în îndelungate exerciții de călărie și insfârșit mai multe degăzute rupte, în cursul unui match de box. Toate aceste răni nu l-au împiedicat totuși să trăiască până la 88 de ani.

El și-a făcut succesiv cariera în marina regală și armată, apoi corespondent de răsboi în Egipt. Expedițiile sale în India și Africa, precedate de probele sportive din Anglia, i-au creat reputația de mare sportsman.

Fluturi

O expediție comună olandez-americană, care a cutreerat timp de un an Sumatra, s'a reîntors cu un bogat material. Printre altele s'a dat atenție deosebită fluturilor. S'a descoperit 18 feluri noi, care nu erau deloc cunoscute până azi. Cel mai mare fluture, cu niște aripi minunate de culoarea opalului, are o rază de 14 centimetri.

Epidemie de dans

În micul oraș japonez Matanuro, în Hakodate, a izbucnit o epidemie de... dans. În special, această bizară boală se observă la fete. Ele încep să danseze, indiferent unde, și își pot continua dansul pe străzi, în locuri, tramvaie, până ce cad jos, extenuate. Când își revin, imediat ele își reiau dansul.

Părinții fetelor au rugat autoritățile să închidă fetele, până când nu vor mai dansa.

Ploșnițe aducătoare de noroc

O nouă modă nebunească a cuprins Parisul: ploșnițe de aur. La toate magazinele cu giuvaericale se poate cumpăra imaginea micului vampir, care e socotit aducător de noroc. Ploșnițele de aur sunt purtate în buzunar, îngrijind că acesta să nu fie lipsit de bani, sau se leagă de gât, or brățără, ferind astfel de necazuri. Prevăzătorii poartă două ploșnițe. Una în buzunar și alta la gât.

S. P.

Știri din Zarand

— DECEDĂRI. După un morb greu a încetat din viață Priminierul Ioan Baloșu din Crișcior în ziua de 13 Iulie în etate de 52 ani. Răposatul a fost un fruntaș al Crișciorului și om cinstit și de valoare. A fost în serviciul Soc. „Mica” timp de peste 30 ani și pentru purtarea lui aleasă atât față de patron cât și față de muncitorii să a învrednicit a fi ales de muncitorii membru în comitetul bibliotecii muncitorilor „Ing. Ion Gigurtu” și apoi comitetul l-a ales ca președinte al acestui comitet unde a activat până la sfârșitul vieții sale. Înmormântarea osemintelor lui s'a făcut în cimitirul bisericii ort. rom. din Crișcior în ziua de 16 I. c. Înăud parte popor foarte mult și Muzica fanfară a Soc. „Mica”. Dzeu să-i facă loc de odihnă cu dreptii săi.

— Căsătorie. Sâmbătă în 20 Iulie a. c. s'a celebrat căsătoria religioasă a dlui Mocuța Aurel, tămplar și portarul clubului sportiv „Mica” din Brad cu dșoara Irina Csanyi ambii din Arad. Ceremonia cununiei s'a oficiat la Arad. Le urăm mult noroc și fericire.

— Duminică în 21 Iunie a. c. Biserica ort. rom. din Crișcior a vândut prin licitație publică lemnele din pădurea sa, în extensie de 2 jugăre, tăiate cu ocazia transversării liniei electrice Brad-Zlatna. Prețul de strigare a fost 5000 Lei. A licitat Biserica, Elec Traian și Moț Gheorghe. Le-a cumpărat Elec Traian, oferind cel mai mare preț 7850.—

— În com. Tărățel, a încefat din viață Remus Ometa, în etate de 11 ani, fiul lui Nicolae Ometa supraveghetor la Ugb. și membru în comitetul Bibliotecii. Il plâng părinții, căci a fost un copil foarte bun și sărguincios.

Colțul femeii**Femeia și artele.****Eternul feminin invertit...**

Femeile s-au afirmat în arte cu un procentaj însemnat, față de numărul lor și față de creațunea masculină. Binevoitorii explică aceasta prin faptul că descătușarea și emanciparea femeii nu s'a produs decât acum câteva zeci de ani și în consecință, n'a avut când să și formeze tradiția ei spirituală. Poate că va fi aceasta un motiv, dar mai trebuie să recunoaștem din parte-ne și o oarecare inferioritate creatoare inițială. Căci dacă femeia prezintă o minunată inteligență reproductivă, este un adevărat constant că cea creatoare e mai puțin fericită. Aceasta ar putea fi și o explicație a faptului că ea s'a afirmat frumos în arta scrierii, care este o reproducere, o remăcinare a vieții reale sau interioare, și a scânteiat puțin pe cerul picturii, al sculpturii sau muzicii. Femeile scriitoare din ultimul timp, prezintă o diversitate de preocupări, care ne face numai onoare. Sunt unele pentru cari arătoarele probleme de sufletul omenesc au devenit adevărate preocupări, în care s'a dovedit pricopute cercetătoare: Katherine Mansfield, Virginia Woolf, plină de viață Colette. Chiar în preocuparea vastă a socialului, Pearl Buck a zugrăvit în „Westwind Eastwind” o justă situație asiatică a femeii. Sunt altele, cari au descris tot viața, dar au descifrat din ea agitația tinereții, farmecul și tragicismul ei, prin deplină conștiință, în care se plasează femeia. Să trebue să recunoască totă lumea că producțiile acestea au largit cadrul de recunoaștere a susținutului feminin. Rosamond Lehman, cu adolescentii care au scandalizat pe secuțiile puritană, Sigfrid Unseld în admirabilele romane ale tinereții, iar în urmă, Vicky Baun al căruia roman „Lac aux dames” a prilejuit o bijuterie de film francez. În toate acestea nu se pune sub ochi victime feminine, doborăte de dragoste bărbătilor. De aceea spunem că eternul feminin e invertit, dar totuși smuls din omenesc.

S. P.

Anunț școlar

La Școala Normală de fete din Oradea înscrierile se fac începând din 5 Iulie până la 1 Septembrie. Cererile timbrate se vor adresa Direcționii școlii însoțite de următoarele acte:

Pentru cl. I.:

1. Extras de naștere
2. Certificat școlar din ultima clasă primară pe care a urmat-o candidata.
3. Act de revaccinare.

La cerere se trimite inventarul lucruri pe care eleva e obligată să și le aducă pentru internat. Taxa școlară, cuprinzând totul este 7500 lei anual, plătită în 3 rate. Funcționarii o pot plăti în rate lunare.

Examenul de admitere în cl. I. începe la 10 Septembrie a. c. orele 8 dim. Candidații vor fi supuse unei vizite medicale, apoi vor da examen scris la I. română și aritmetică, examen oral la I. română, aritmetică, geografie și istorie (materia cl. IV. primară).

Uniforma se va confectiona după modelul dat de cancelarie.

Candidații trebuie să aibă 12 ani implinești, dispensa de 6 luni și minus sau plus se dă de direcția școlii, dispense mai mari de către Onor. Inspectoratul școlar Oradea.

Candidatele reușite la acest examen cu media peste 7 dacă vor putea face dovedă că părinții lor sunt lipsiți de mijloace pot obține bursă sau semibursă.

În clasele II, III, IV, VI, VII, VIII încă sunt locuri vacante. Cererile de transferare se adresează tot Direcționii școlii până la 15 August cel mai târziu.

În clasele II—IV pot fi primite și elevi dela gimnaziu sau liceu, dacă au media anuală 7 (cu aprobatarea Ministerului și cu medii mai mici).

Aceste vor da un examen de admitere între 1—10 Septembrie din toate obiectele ultimei clase de gimnaziu. Reușind la examen promovează în clasa următoare.

La cancelaria școlii se pot lua informații în tot timpul vacanței.

Direcționea

Regatul României

No. 791|1935 cf.

Judecătoria Rurală

Brad, secția CF.

Publicații de licitație și condițiunile de licitație

In cauza de executare pornită de urmăritorul dr. Cornel Impărat contra urmăritorului Bota Nicolae la cererea urmăritorului Judecătorie ordonă: Licitația execuțională în baza §§ 144, 146 și 147 din legea LX. din 1881, asupra imobilelor părți din imobilele inscrise în cf. a comunei Valea Brad din circumscriptia Tribunului Deva și a judecătoriei Brad No. cf. 92 No. top. 161, 1157, 1351, 1533, 1549, 1542, 1544, 1815, 1817, 1823, 1860, 1959, 2163, 2170, 2516|1, Casă, curte și grădină arător fănat și tarșar $\frac{1}{2}$ parte cu prețul de strigare de 200 Lei, în prot. fund. 94. No. top. 1158, 1206, 1352, 1535, 1541, 1543, 1545, 1553, 1862, 2045, 2159, 2165, 2172, arător și tarșar $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 200 Lei în prot. fund. No. 95 No. top. 164 moară $\frac{1}{2}$ parte cu prețul de strigare 200 lei, în prot. fund. 196 No. top. 1863, arător $\frac{1}{2}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei în prot. fund. 619 No. top. 2778 arător, $\frac{1}{2}$ parte cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. 865 No. top. 2909 arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. 1376 No. top. Casă, curte și grădină $\frac{1}{4}$ parte cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. No. 1414 No. top. 1814 arător $\frac{1}{4}$ parte cu prețul de strigare 100 Lei, în prot. fund. 528 No. top. 1835 arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 100 Lei, pentru incasarea creanței de 640 Lei capital.

Fixeză termen pentru finarea licitației pe ziua de 22 Oct. 1935 ora 3, în casa comunală a comunei Valeabrad.

In baza § 150 legea LX. din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează:

1. Imobilele supuse la licitație nu pot fi vândute data la primul termen nu s'a oferit un preț mai mare decât valoarea redusă cu 25%. 2. Cei cari voiască să liciteze sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoresc, drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar ori să predea aceluiași delegat chitanță de depozitarea judecătoarească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. din 1881 § 21 XLI. 1908).

Brad, la 26 Iunie 1935 T. Berbeciu m. p. jud. A. Medgyesy m. p. dir. cf. pt. conf. Petrușiu.

Regatul României

No. 789|1935 cf.

Judecătoria Rurală

Brad, secția Cf.

Publicații de licitație și condițiunile de licitație.

In cauza de executare pornită de urmăritorul Tomuș Sofia n. Ștefan contra urmăritului Ciocan Dumitru lui Crăciun la cererea urmăritorului Judecătorie ordonă: Licitația execuțională în baza §§ 144, 146 și 147 din Legea LX. din 1881, asupra imobilelor cuprinse în cf. a comunei Blăjeni din circumscriptia Tribunului Deva și a judecătoriei Brad No. Pf. 924 No. top. 561 și 5657 b păsunar arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, în prot. fund. 226 No. top. 5657 c arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, în prot. fund. 1004 No. top. 5658 păsunar arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, în prot. fund. 2131 No. top. 5707 arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, în prot. fund. 2464 No. top. 5741 arător, în prot. fund. No. 2464 No. top. 5741 arător $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei în prot. fund. No. 2423 No. top. 5738 păsunar $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, în prot. fund. No. 2500 No. top. 5474, 5576, 5587, 5614 păsunar și pădure $\frac{1}{6}$ parte cu prețul de strigare 50 Lei, pentru incasarea creanței de 6480 Lei cap.

Fixeză termen pentru finarea licitației în ziua de 21 Octombrie 1935 ora 11 în casa comunală a comunei Blăjeni.

In baza § 150 legea LX. din 1881, condițiunile de licitație se stabilesc după cum urmează: 1. Imobilele puse la licitație nu pot fi vândute dacă la primul termen nu s'a oferit un preț mai mare decât valoarea redusă cu 25%. 2. Cei care voiesc să liciteze, sunt datorii să depoziteze la delegatul judecătoresc drept garanție 10% din prețul de strigare în numerar ori să predea aceluiași delegat chitanță de depozitarea judecătoarească prealabilă a garanției și să semneze condițiunile de depozitarea judecătoarească prealabilă a garanției, și să semneze condițiunile de licitație (§ 147, 150, 170 legea LX. din 1881, § 21 XLI. 1908).— Brad, la 26 Iunie 1935 T. Berbeciu m. p. jud. A. Medgyesy m. p. dir. cf.

p. conf.
Petrușiu.